

Набуває чинності з 12.02.2018
Наказ № 38 "А" від 12.02.2018р

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої Ради ОДЕКУ
« 28 » грудня 2017 року
Ректор ОДЕКУ
Степаненко С.М.

Положення Про академічну доброчесність в Одеському державному екологічному університеті

1. Загальні положення

1.1 Положення про академічну доброчесність в Одеському державному екологічному університеті (далі - Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між науково-педагогічними, науковими, педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти Одеського державного екологічного університету (далі - ОДЕКУ).

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту ОДЕКУ, Правил внутрішнього розпорядку ОДЕКУ, Колективного договору та інших чинних нормативно-правових актів законодавства України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та нормативних документів ОДЕКУ.

1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності ОДЕКУ (освітній, науковій, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти, запобігання порушення академічної доброчесності.

1.4 ОДЕКУ прагне створити середовище, яке сприяє навчанню і роботі, прагненню до істини, обміну знаннями, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку студентів і працівників, підтриманню особливої університетської культури взаємовідносин. Кожен член університетської спільноти, дотримуючись норм академічної етики, робить неоціненний внесок у розвиток всього університету, зміцнення його іміджу і ділової репутації.

1.5 Відповідальність за дотримання цінностей академічної доброчесності є водночас особистим обов'язком кожного та спільною справою

університетської громади загалом. Кожен член університетської академічної спільноти – здобувач вищої освіти, викладач, дослідник, керівник – відповідальний за дотримання принципів академічної доброчесності в освітній, викладацькій та науковій діяльності.

1.6. Науково-педагогічні працівники, наукові, педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу ОДЕКУ, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

1.7. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах – освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

2. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1 Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Загальними принципами академічної доброчесності, якими мають керуватися члени університетської громади ОДЕКУ, є:

- демократизму;
- законності;
- верховенства права;
- справедливості;
- академічної свободи;
- чесності і порядності,
- взаємоповаги та довіри;
- толерантності і справедливості;
- відкритості і прозорості;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- професіоналізму та компетентності;
- етичної поведінки;
- безпеки та добробуту університетської громади;

- відповідальності за результати своєї діяльності, у тому числі за порушення академічної доброчесності.

2.3. ОДЕКУ здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

2.4 Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти, науково-технічної діяльності;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- якісне, своєчасне та результативне виконання своїх функціональних обов'язків;
- підвищення своєї кваліфікації, впровадження у свою діяльність інноваційних методів навчання;
- дотримання норм педагогічної етики, моралі, поважання гідності осіб, які навчаються в ОДЕКУ, прищеплювання їм любові до України, виховання їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну, наукову, педагогічну діяльність;
- повагу до здобувачів вищої освіти, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;
- дотримання в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечення її дотримання здобувачами вищої освіти;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.5 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- повагу до науково-педагогічних та педагогічних працівників;

- повагу до честі і гідності інших учасників освітнього процесу, навіть якщо їх погляди відрізняються від особистих;
- виконання вимог освітньої (наукової) програми та індивідуального навчального плану і досягнення визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у власній роботі (курсівій, кваліфікаційній, дисертаційній);
- не пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;
- не здійснювати або не заохочувати будь-якими способами зміну отриманої академічної оцінки;
- негайно інформувати адміністрацію ОДЕКУ у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

3. Комісія з питань академічної доброчесності

3.1. З метою виконання норм цього Положення в ОДЕКУ створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

3.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції Адміністрації ОДЕКУ щодо накладання відповідних санкцій.

3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти, вищої освіти, науково-технічної діяльності,

іншими чинними нормативно-правовими актами, Статутом ОДЕКУ, Правилами внутрішнього розпорядку ОДЕКУ, іншими внутрішніми нормативними документами ОДЕКУ та цим Положенням.

3.4. Склад Комісії затверджується наказом ректора ОДЕКУ за рішенням Вченої ради ОДЕКУ. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

3.5. До складу Комісії входять представники: адміністрації університету – проректори з навчальної, навчально-методичної, наукової роботи, науково-педагогічної роботи та розвитку університету, декани факультетів; науково-педагогічного складу університету з числа завідувачів кафедр; голова комісії із запобігання корупції, фахівець з інтелектуальної власності, голови рад студентського самоврядування та наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ОДЕКУ.

3.6. Будь-який працівник ОДЕКУ, здобувач вищої освіти ОДЕКУ може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень до нього.

3.7. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

3.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки визначені планом роботи та позачергові, що скликаються за потреби вирішення оперативних та нагальних питань.

3.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

3.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

3.11. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед Вченою радою ОДЕКУ.

3.12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи можливості такого порушення у майбутньому, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада (академічна група), особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

Якщо студент чи працівник університету має сумніви або непевність, що

його дії або бездіяльність можуть порушити норми академічної доброчесності, він може звернутися за консультацією до будь-кого з членів Комісії.

3.13. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, стосовно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.

3.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються ректору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

3.15. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність ОДЕКУ;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів ОДЕКУ.

4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

4.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

4.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- академічна фабрикація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- академічна фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4.3. Заходи, які вживаються в ОДЕКУ щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, науково-методичних і навчальних роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти, порядок їх застосування визначаються окремим Положенням (про заходи щодо недопущення академічного плагіату).

4.4 За порушення правил академічної доброчесності науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна;
- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєної кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» органів чи займати визначені в них посади;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, в т.ч. звільнення з ОДЕКУ, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

4.5 За порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом освіти пільг з оплати навчання.
- попередження;
- відрахування з ОДЕКУ тощо.

4.6 Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5. Попередження академічної не доброчесності

5.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в ОДЕКУ використовується такий комплекс профілактичних заходів:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників із цим Положенням;
- інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників та науковців про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- складання, видання та розповсюдження відповідних методичних матеріалів;

- проведення лекційних занять, семінарів із здобувачами вищої освіти з питань інформаційної діяльності ОДЕКУ, правильності написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- формування в ОДЕКУ електронного репозитарію творів працівників і здобувачів вищої освіти, запровадження єдиної системи перевірки творів на наявність плагіату, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій;
- посилення контролю завідувачів кафедр, наукових керівників курсових, кваліфікаційних (бакалаврських і магістерських) робіт, членів атестаційних комісій щодо коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату здобувачами вищої освіти, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;
- перевірка бакалаврських і магістерських робіт, проектів на предмет академічного плагіату;
- експертна оцінка та технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, підготовлених до захисту тощо.

*Розглянуто та рекомендовано на засіданні науково-технічної ради ОДЕКУ
28.12.2017 р.*